

Framhald av síðu 6

Men hvussu við mótmælum ímóti teimum skipum, sum nærum hvønn dag liggja í Tórshavn og sum sigla runt á Føroya grunni, hetta eru ikki smá skip, men risaskip, summi eru til svartkjaft og onnur til fiskirannsóknir, verður sagt. Og um so var, at tey bert vóru til hesi endamála, so skuldi einki verið, sum forðar fyrri at vitjað bleiv umborð, men har sleppur tú ikki longur enn á dekkjó, so er fullstopp. Um hetta bert eru fiskirannsóknir, so skuldi væl einki verið at krógva. Um kjarnorkuvápn eru umborð, tað vita vit einki um, men eitt eru vit væl greidd yvir: hesi skip hava so væl útgjörð tól, at tey uttan nakað kunnu kanna viðurskipti bæði á sjógvi og landi. Tað visir seg týðuliga. Hesi skip sigla uttan

nakað ígjøgnum sund og firðir, har sum sjálvt kendir menn ivast í at sigla.

Tað er heldur eingin sum mótmælir tá manníngarnar ferðast runt landið við myndatolum og soleiðis gera seg kendan við viðurskipti her á landi.

Her verður ikki mótmælt, her verður kikarin settur fyrri tað blinda eygað.

Tað skal eingin billa mæra ella nekrum inn, at russisk skip koma beina kós úr Ruslandi til umvælingar í Føroyum, aðrenn tey fara á fiskileið og at tað verður gjørt fyrri at skapa arbeiði í Føroyum. Tað er væl ongin, sum er so bláoygdur at hann trýr hesum, hetta hevur heilt annað endamála.

Og her verður kikarin settur fyrri tað blinda eygað.

Mótmæli ímóti USS

McCloy kundu verðið umgingin, um okkara umboð í danska fólkatinginum høvdu gjørt sínar skyldur, men at teir skuldu gjørt hetta, hevði eg ikki roknað við.

Eg meti mótmæli heilt burturvið, so leingi tað ikki eisini verður galdandi fyrri tey fremmanda skip, har ein ikki sleppur longur enn á dekkjó.

Tú slapp runt alt tað amerikanska skipið, í hvønn krók, teir høvdu einki at krógva, tí varð einki at krógva, tí var mótmælið einoygt, og kikarin settur fyrri tað blinda eygað, og tað tæni ongari friðarsök.

Sverre Midjord

Húgvusøga Óla

Føroyingurin sum annað fólk hevur leingi havt virðing fyrri tí skrivaða orðinum. Tí, ið stendur á prenti, verður vanligar trúð, so margháttligt tað annars kann tykkast. Tá ið tú lesur tilkitt um onnur, hevur tú lyndi til at yppa óksl og hugsa við tær sjálvum: »Fær tað verið so galið? Eg helt meg annars kenna handa mannin sum friðarligan hampamann, men tað stendur skrivað svart á hvítum, so okkurt man helst vera í hasum».

Tá ið tú so ein vakran dag lesur um teg sjálv, at tú skal hava gjørt nakað, sum tú veitst við tær sjálvum, at tú aldri hevur gjørt, tiansheldur hugsað um at gera, og at triggir lögreglunnar hava sæð teg gera hetta, ja, tá kennir tú teg ikki so litið undarliga við.

Dagblaðið nr. 79 ber tey tíðindi, at henda morgunin, tá ið óðodna herskipið McCloy legði á bryggju, hevði eg triggjar ferðir (episka tritalið!) sligið húgvuna av hövðinum á donskum sjóhermonnum, og at lögreglan var fast avgjörð í at handtaka meg og hava meg við á stóðina, gjörði eg tað fjórðu ferð, men so fekk hon knappliga annað at hugsa um, og eg hvarv í mannfjöld-

ini!

Hvat skalt tú halda og hugsa, tá ið ósannindini so skelkjandi ljót og svørt standa á hesum hvíta blaðpappiri, ið ber orð fyrri at vera so tolið. Tú hevði næstan ynskt fyrri tað olussudýr, sum hetta hevur pentað saman, at tú hevði gjørt hetta, um ikki triggjar, so eina ferð, men eg kann við goðari samvitsku siga, at hetta havi eg ikki gjørt og havi heldur ikki roynt at gera tað.

Lögreglan kann ikki vera kend við at standa sum vitni til tilíkar lygisögur, og eg biði hana staðiliga um at kanna hetta mál út í æsir til tess at fáa greitt, um tað er so illa vorðið, at menn hennara eru lygvitni fyrri skemdarblað. Hetta skyldar hon almenningi, skal hon kenna seg tryggjan við vernd hennara.

Men hvat er væntandi av blaðstjóra, sum nú eisini er farin at royna seg sum myndafalsara. Nakrir av hansara ungherjum stóðu uppi á havnargarðinum við ymsum skeltum. Á einum teirra stóð »WELCOME TO NATO«, sum mynd í Sosialinum eisini prógvar, men í Dagblaðnum stóð sama skeltið »rættað« til »WELCOME

TO NATO«! Tá ið hann ger soleiðis í tí smáa, hvat er so ikki at vænta av honum í tí stóra?

Eg skal siga Óla Breckmann, at sum borgari í hesum landi havi eg, sama hvat mitt yrki er, rætt til at fara á hvønn lögligan fund, sum eg vil, eisini mótmælissfund. Hann skal so ikki njóta ta fragd, at hann skal fáa rætt meg til tagnar við sínum ómansligu útspillingum. Hann átti annars at verið fegin við, at onkur mótmælti, tí frá sjálvum skiparanum á hesum ófrættaskipi hevði blað hansara tey gleðiliga boð, at hansara arbeiði var at tryggja okkum rættin til at mótmæla!

E.s. Meðan vit tala um húgvur, hvi var eingin so heppin at rippa ullhúgvuna av Óla, tá ið tjóðsöngur okkara varð sungin. Hann dugdi sær ikki so frægan fólkasið, at hann tók hana sjálvur av hövðinum.

E.e.s. Tað meinska og illnatna háð móti móður-málinum, sum gongur gjøgnum alla greinina, ger myndina av muruni fullkomna. Har livir ikki føroyskur neisti eftir.

Johan Hendrik W. Poulsen

Viljin er góður — men kósin er skeiv

Harra blaðstjóri.

Tá um samfelagsspurningar ræður, hevur tað vist seg, at tey, ið politiskt eru vinstravend (ella verða søgd at vera slik, alt veldst um, hvønn ella hvat ein stendur til vinstru fyrri) oftast eru tey, sum leggja til brots fyrri at broyta eina skipan ella eitt fyrirbrigdi tey meta, eigur at verða broytt. Meðan tey, ið eru høgrevend (ella verða søgd at vera slik, eisini her veldst um, hvønn ella hvat tey standa til høgri fyrri) oftast eru passiv, kanska ikki í hugsan, men í gerðum. Tá tey onkundi hava gjørt vart við seg, hevur tað sjaldan verið fyrri at broyta nakað, heldur at vera ímóti teimum vinstravend, sum tey ikki kunnu torga, ella látast, sum tey ikki kunnu torga, tí tey kanska innast inni argast við seg sjálvi, tí tey ikki kundu taka seg saman til at vera við, men heldur lóg seg leiða av »Slóðaranum Reysta«.

Eitt aktuelt dømi nú er friðarspurningurin. Eisini í Føroyum er ein friðarrørsla. Í sjálvum sær ikki rúgvismikil, men týðningarmikil liður í tí stóru heildini. Tað, sum friðarrørsurnar berjast ímóti, er tann hópiseysa og øra vápnadubbingin, sum fer fram bæði eystan- og vestanfyri.

Fær hesin ørskapur ótarnaður loyvi at halda á, verður tað einaferð ein, sum fær hug at royna, um hesi vápn virka — tað gera tey!!

Tann, ið roynir, fær sitt forvitnið nokað, men fegin verður hann ikki!

Nú er tað so, at vápnakappdubbingin er kanska ikki so nógv ætlað til hvørki at leypa á — ella at verja seg við, heldur er hon vorðin ein vinnuvegur hjá risafyrirtekum, sum illa kunnu — og enn minni vilja — vera hann fyruttan. Ongin ivi er um, at mótmælini frá friðarrørsrunum hava sína ávirkan, tí verður lagt so nógv eftir teimum.

Fyri at vinna á eini rørslu, eini hugsan, einum politikki ella øðrum, sum ein ikki tekur undir við ella beinleiðis er ímóti, hevur tað allar tíðir verið brúkt tann framferð at reingja myndina av hesum.

Fyrst í hesi öld varð Sjálvstýrisflokkurin fyrst kallaður »Separatist-partiet«. Tá hetta ikki var nóg mikið, varð hann kallaður »Brændeins-partiet«, tá hann ikki hevði somu hugsan um rús-

drekkaspurningin, sum tann, Sambandsflokkurin hevði, og tá bar til.

Hesin taktikkur verður eisini brúktur móti friðarrørsrunum. Tær verða sagdar at vera stovnaðar og figgjaðar av Ruslandi.

Lat tað verða sagt beinanvegin, at eg eri ikki í iva um, at kunnu russar fáa møguleika at brúka friðarrørsurnar til sín fyrirum, vilja teir uttan himpr gera tað, eins og amerikunenn vilja.

Men friðarrørsurnar hava bert eittans endamála: at virka fyrri friði!

Tað er fávitska at halda, at fleiri og óhugnaligari vápn kunnu tryggja friðin. So kann ein kalla tey verju- og áløpsvápn, sum einum lystir. Ein maskinbyrsa er ein maskinbyrsa, ein atombumba ein atombumba. Ætlanin við teimum er at drepa fólk! So kann standa á teimum: »Made in USA« ella »Made in USSR« sum tað vil!

Einasta alternativ at steðga hesum ørskapi, er at mótmæla, mótmæla og aftur mótmæla. Tað hava vit óteljandi prógv fyrri: Vóru mótmælini ikki so hørð, vildu amerikunenn ikki verið farnir úr Vietnam, fyrr enn teir høvdu bumbað hetta land aftur í steineldina, sum onkur av teimum hevði ætlan um. Russar vildu gjørt tað sama í Afghanistan. Eins og Ungarn í 1956 og í Tjekkosllovakínum í 1968 vildu teir havt lagt beinleiðis uppi í Polen, um mótmælini ikki vóru so hørð vestanfyri. Tað sama vildu amerikunenn fyrri langari tíð síðan havt gjørt í Nicaragua.

Feskasta dømið er Suðurkorea, har mótmælini hava vunnið ein fullkomnan sigur til frama fyrri fjøldina.

Tað nyttar litið, um russar og amerikunenn fyrri opnari mikrofon ella opnum sjónvarpsskermi í Geneve, Reykjavík ella aðrastaðni sita og mæna um teirra »góða vilja«, tá teir í loyndum halda krignum millum Iran og Irak, borgarakrignum í Libanon, stríðnum millum kontrainrar og herin í Nicaragua og aðrar staðir við, í gongd við at oysa vápn í hesi lond.

Rætt mundi danski útvarps- og sjónvarpsmaðurin Ole Sippel hava, tá hann metti, at stríðið í Libanon av vápnafarmleiðarum verður hildið í gongd við tí fyrri eyga at royna nýggj vápn fyrri at siggja, hvussu nógv fólk,

tey kunnu skræða sundur, ella hvussu nógv hús, tey kunnu sorla við einum skoti.

Tað nyttar litið at stovna felagsskapir, sum styðja Nato- ella Warszawa-samgonguna hvør sær. Ein, sum styðjar aðra, styðjar hina við, tí tær hava skapað hvørja aðra, og tær halda liv í hvørji aðrari. Hyggjið bert at tí seinasta útviklinginum: Amerikunenn eru enn ikki lidnir við sína »stjórnukrigsætlan«.

Russar siga seg longu hava vápn, sum hava gjørt hesa ætlan til onkis. Ivaleyst er tað beint.

So kunnu amerikunenn fara í gongd við ta næstu ræðufarmleiðis og russar við síni o.s.fr.

Um teir ikki vilja gera øll hesi ræðuvápn til einkis, var tað so ikki betur, um teir steðgaðu nú og heldur brúktu peningin at metta øll tey hungandi neyðardýrin, sum eru meir og minni beinleiðis offur fyrri hesum krigsgreðinga ræðuvápnunum?

Um russar, amerikunenn, kinverjar, onglandingar, jugoslavlar, tjekkar, týskarar, fransmenn, kubanarar, svíar og aðrir við, góvust at oysa vápn í øll hesi kriggj, sum flestu ikki vita, hvat er um, vildu tey steðgað av sær sjálvum, tá onki krút var eftir.

Tað er hetta, alt friðararbeiði eigur at snúga seg um, og ikki hvønn politikk ein sigur seg ella onnur umboða.

Um ein er høgara, vinstra-ella okkurt annað

vendur, ber væl til at samarbeiða um felags endamála. Hyggjið bert, hvussu samd vit øll eru um Doun-reay!

Í Føroyum er stovnaður felagsskapur, sum sigur seg hava til endamála at virka fyrri NATO-samgonguni, og harvið eisini Warszawa-samgonguni.

Bert navnið »Vesturleið«/»Vestfall« er ein avbjóðing og ein stoðutakan fyrri einum parti í hesum ræðuleika, sum fyrr ella seinni má enda í tí »enda-ligu loysnini« — ragnar-riki. Tá verður friður — æviger friður!

Neyvan munnu limirnir í Vesturleið/Vestfall ynskja henda frið. At tey álikavæl berjast fyrri hesum, man heldur vera úrslett av stuttstykni og villleiðan. Viljin er kanska góður, men kósin er skeiv. Enn kann hon rættaast, men hvussu leingi?

ohe.

heldur
tú
ikki

sosialin